

Jaarverslag Geestelijke Zorg Levinas 2022

‘Verantwoordelijkheid is de mogelijkheid te antwoorden’

Inhoudsopgave

Statutaire naam en doelstelling	p.	1
Realisering van de doelstelling		
Algemeen		2
Luisteruur		2
Multidisciplinair werken		3
Behartiging kwaliteit		4
Team Geestelijk Verzorgers.		4
Bestuur		5
Financiën		6
Aandachtspunten voor 2023		6
Bijlage 1. Gegevens Contacten		7
2. Balans		8
3. Staat van Baten en Lasten		9

Statutaire naam

De Stichting Geestelijke Zorg Levinas (SGZL) is statutair gevestigd te Rotterdam op 28 maart 2011 op het adres Merulaweg 9, 3062 BM Rotterdam.

De Stichting is bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 5240 9104.

ANBI

In 2014 zijn de statuten zijn aangepast zodat de stichting per 01-01-2014 erkend is als een Algemeen Nut Beogende Instelling. Het RSIN/fiscaalnummer is 8504.31.608

Doelstelling

De Stichting heeft ten doel:

- Het bevorderen van toegankelijke hulp voor mensen met zingevingsvraagstukken in Rotterdam en omstreken.
- Het waarborgen van kwalitatief hoogstaande en multiculturele geestelijke zorg die reeds aanwezig is.

Realisering van de doelstelling

In het multidisciplinair gezondheidscentrum Levinas werken artsen, apothekers, fysiotherapeuten, vroedvrouwen, logopedisten en nog tal van andere disciplines samen aan het welzijn en de gezondheid van de patiënten. Geheel volgens de filosofie van naamgever Emmanuel Levinas stellen zorgverleners de mens centraal vanuit een holistische visie op de mens. In gezondheidscentrum Levinas zijn menselijk contact en een zorgvuldige, respectvolle behandeling vanzelfsprekend. Aandacht voor de levens- en zingevingsvragen die van invloed zijn op de gezondheid en het welzijn van patiënten maakt hier deel van uit.

De doelstelling krijgt uitvoering langs de volgende lijnen:

- a. Het luisteruur van de geestelijk verzorgers binnen het gezondheidscentrum Levinas.
- b. Faciliteren van Motto Kralingen-Crooswijk, waarin getrainde vrijwilligers optrekken met een bewoner met levensvragen.
- c. Het multidisciplinair werken binnen de zorgpaden van Levinas en het beschikbaar zijn van de geestelijk verzorgers voor reflectie en consultatie.

- d. Ondersteuning van de kwaliteit van de geestelijke zorg door intervisie, externe contacten en deelname aan onderzoek.

In dit jaarverslag wordt hierna allereerst de realisering van de doelstelling in 2022 beschreven. Vervolgens worden de interne organisatie van het team geestelijk verzorgers en het bestuur aangegeven en het financieel jaarverslag.

Naast de voortzetting van de bestaande activiteiten, waren de geformuleerde aandachtspunten voor 2022, naast de voortzetting van de bestaande activiteiten:

- De voortgang van het project Een Goed Gesprek nu binnen Motto.
- Faciliteren van het Luisteruur en de multidisciplinaire samenwerking in GC Levinas (o.a. in het MDO-ouderen, psychosociale zorgnetwerk en binnen de PaTz).
- Meer aandacht voor patiënten/ cliënten met een migratie-achtergrond.
- Zorgen voor zichtbaarheid van GVers en meer duidelijkheid over wat ze te bieden hebben binnen GC Levinas en daarbuiten.
- Uitwerking leerpunten uit het Socratisch gesprek dd 09-12 en mogelijk voortzetting van dat gesprek.
- Aanhoudende aandacht voor de rol en noodzaak van de stichting gelet op de zich wijzigende omstandigheden.
- Borgen van de samenwerking met het Centrum voor Levensvragen.
- Borgen van de samenwerking met Samen 010/Motto.
- Aanpassingen in de financiële administratie van de stichting.
- Aandacht voor adequate financiering van GVers opdat zij uiteindelijk volledig zelfstandig kunnen functioneren.

A. Algemeen

Ook in 2022 hebben we ondanks Corona in het begin van het jaar en de noodzakelijke maatregelen om direct contact tussen mensen zo veel mogelijk te vermijden ons luisteruur gelukkig kunnen handhaven.

B. Het Luisteruur van de geestelijk verzorgers

Sinds 2012 kan binnen het GC Levinas (= Gezondheidscentrum Levinas) iemand ook zijn of haar verhaal delen met een geestelijk verzorger.

Per 1 mei 2014 zijn drie GV-ers (= geestelijk verzorgers) als zelfstandig werkende POH GGZ (praktijkondersteuner huisarts geestelijke gezondheidszorg) 3 uur per week in de huisartsgroep van Levinas werkzaam. Dit betekent dat de geestelijke zorg als eerstelijns zorg, ook zonder verwijzing van de huisarts, vergoed wordt via de ziekenfondswet.

Begin 2019 is een nieuwe rijkssubsidieregeling voor GV in de thuissituatie afgekondigd voor ouderen en palliatieve patiënten. De consulten en overlegsituaties die te maken hebben met deze doelgroep worden nu goeddeels vergoed vanuit deze regeling. Voor de overige cliënten blijft de POH-GGZ regeling gelden. Dat geldt ook voor cliënten die meer consulten nodig hebben dan waarin de subsidieregeling voorziet.

De financiering van het luisteruur is hiermee structureel geregeld en er zijn voor de patiënten van de huisartsen van GC Levinas zo geen kosten aan de gesprekken verbonden.

Het luisteruur vindt wekelijks plaats en wordt sinds 1 januari 2022 behartigd door twee GV-ers die het kernteam vormen. Indien daaraan behoefte is kunnen GVers van het Centrum voor Levensvragen Rotterdam & omstreken worden ingeschakeld.

Mensen komen meestal na verwijzing door een huisarts of andere zorgverlener. Voor de artsen is een flyer over het luisteruur beschikbaar. Tevens is er informatie te vinden op de website en op het e-Poc scherm in de wachtruimte en in de folder.

Voor gesprekken binnen GC Levinas is er de mogelijkheid om via e-mail afspraken te maken voor het luisteruur. Hiernaast kan ook met mensen thuis of op een andere plek afgesproken worden.

Mensen kunnen ook op eigen initiatief naar de geestelijke verzorging komen, maar in de praktijk gebeurt dit zelden.

Na ieder gesprek wordt er in overleg met de cliënt een korte thematische overdracht aan de huisarts geschreven en de meest passende ICPC-code aangegeven. Regelmatig is er overleg met huisartsen of andere behandelaars over cliënten, als deze daar toestemming voor geven.

Luisteruurcontacten in 2022

- Het totaal aantal contacten was 119 in 2022(156 in 2021,82 in 2020,85 in 2019, 95 in 2018). Er zijn in 2022 in totaal 60 huisbezoeken geweest (in 2021 waren dat er 85, in 2020 36). Zie tabel overzicht luisteruurcontacten in 2021 in bijlage 1.
Hier liet de invloed van Covid-19 zich blijvend gelden. Het bezoek aan het gezondheidscentrum was aanhoudend lager. De doorverwijzing naar de geestelijke zorg stabiel laag ten opzichte van voorgaande jaren. Dit beeld is enigszins ongunstig vertekend door de aparte administratie voor het project 'Motto Kralingen-Crooswijk'
- De redenen voor contact waren in 2022 vergelijkbaar met die van voorgaande jaren. De benoeming van angst lijkt een nieuw probleem.:
  - Rouwverwerking
  - Gezondheidsproblematiek
  - Zingeving ouderdom
  - Palliatieve zorg
  - Zingeving in coronatijd
  - Angst
- Incidenteel vinden gesprekken plaats met cliënten die geen huisarts binnen Levinas hebben. Voor deze patiënten van buiten was het steeds zoeken naar de regeling van de financiering. Door de nieuwe rijksbijdrageregeling voor GV in de thuissituatie is dit eenvoudiger geworden. De huisarts van deze patiënten kan hier gebruik van maken of van de POH-GGZ regeling (waardoor verrekening tussen de huisartsen van GC Levinas en de huisarts van de patiënt mogelijk is). In 2022 is er hiervoor geen beroep gedaan op de Stichting

C. Het multidisciplinair werken binnen de zorgpaden van Levinas en het beschikbaar zijn van de geestelijk verzorgers voor reflectie en consultatie.

In het multidisciplinair gezondheidscentrum Levinas werken artsen, fysiotherapeuten en nog tal van andere disciplines samen aan het welzijn en de gezondheid van de patiënten. De geestelijk verzorgers maken hier deel van uit en nemen deel aan voor hen relevante overlegsituaties.

Deelname aan overleggen

- PaTz (= Palliatieve Thuiszorg), 6 x per jaar (Mirjam Heikens)
- Bijeenkomsten van de Keten palliatieve zorg, 4 x per jaar (Mirjam Heikens)
- MDO in het kader van het Zorgpad kwetsbare ouderen, 5 – 10 x per jaar (Filiz Islekter)
- Activiteiten in het kader van het Psychosociaal zorgpad, 4 – 6 x per jaar (Filiz Islekter). In 2022 nvt

Consultatie

De geestelijke zorg is er ook voor collega-zorgverleners zoals artsen en praktijkondersteuners. Zij kunnen het team bijvoorbeeld raadplegen als ze vragen tegenkomen op het gebied van zingeving en levensbeschouwing. Ook kunnen ze bij de geestelijk verzorgers terecht over de levensbeschouwelijke vragen en morele dilemma's die het werk oproept bij henzelf.

D. Ondersteuning van de kwaliteit van de geestelijke zorg door intervisie, externe contacten en deelname aan onderzoek.

Intervisie

Viermaal was er een intervisie-bijeenkomst aan de hand van een casus of een thema, onder begeleiding van Lieke Bruijn. De intervisiebijeenkomsten worden in het kader van kwaliteitsborging vergoed.

Deelname aan studiedagen/symposia

14.01.22	Inleiding Rampenland (Anja Bouman, coördinator crisisbeheersing gemeente R'dam)
25.01.22	Congrestival Rotterdam Ouder en wijzer en verder (gemeente Rotterdam)
14.02.22	Symposium Palliatieve zorg voor mensen die dak- of thuisloos zijn (Hanna Klop e.a.)
10.06.22	Studiemiddag : "Samenzin" (UVH)
24.06.22	Jaarcongres Reliëf 'Vertel mij wat'
30.09.22	Kennisfestival 'Aandacht voor betekenis'
16.11.22	Masterclass 'structuur en kwaliteit als basis'(Agora & ZonMw)
22-11-22	Experbijeekomst 'zingeving en welzijn een logische combinatie" (Gem. Rotterdam en CVL Rotterdam en omstreken)
24.11.22	Expertmeeting geestelijk verzorgers bisdom Rotterdam

PLOEG-3

Het project PLOEG-3 (integratie van zingeving in de eerstelijns palliatieve zorg) is in 2021 afgesloten. Daarmee ook de inzet van de geestelijke zorg voor dit project. In 2022 waren er nog enkele resterende activiteiten, waaronder een bijdrage aan het Kennisfestival 'Aandacht voor betekenis'. Op dit festival werden ook de resultaten van de twee andere PLOEG-projecten gepresenteerd.

Team geestelijk verzorgers

Kernteam

In 2022 vormden Mirjam Heikens en Filiz Islekter het kernteam. Het team zorgde voor het wekelijkse luisteruur en had in principe als eerste de luisteruurcontacten. Waar nodig of gewenst worden GV-ers vanuit het Centrum voor Levensvragen met een specifieke deskundigheid en/of kennis betrokken. In 2022 is dit eenmaal gebeurd.

Mevr. Filiz Islekter is na afronding van haar studie in principe meer inzetbaar geweest. Helaas is ze eind 2022 door ziekte enkele weken uitgevallen. In deze periode hebben we een extra beroep kunnen doen op het Centrum voor levensvragen.

De geestelijk verzorgers van het kernteam zijn in 2022 meermaals met elkaar in overleg geweest voor onderlinge afstemming en beleidsvragen. Verder vond tussentijds contact plaats t.b.v. bijvoorbeeld onderlinge consultatie.

Samenstelling kernteam:

De groep GV-ers ziet er per 31 december 2022 als volgt uit:

- Mirjam Heikens, rooms-katholiek geestelijk verzorger
- Filiz Islekter, islamitisch geestelijk verzorger/Turks

Activiteiten kernteam ter ondersteuning van de kernactiviteiten.

Mede organiseren van cursussen en themabijeenkomsten binnen GC Levinas:

29.11.22 ACP (Advance Care Planning) bijeenkomst

Buiten GC Levinas:

30.09.22	Kennisfestival 'Aandacht voor betekenis' (workshop)
28.11.22	Werkbezoek Fonda Sahla (D'66) aan Centrum voor Levensvragen, in teamkamer gezondheidscentrum (ontvangst deelnemers, bijdrage aan de uitwisseling)
28.11.22	Online bijeenkomst van Het Netwerk (bijdrage over de gz bij gezondheidscentrum Levinas)

Deelname aan Levinas-brede activiteiten

Het kernteam nam actief deel aan de Levinas-bijeenkomsten verspreid over het jaar.

Overzicht van contacten buiten Levinas

- VGVZCentrum voor Levensvragen Rotterdam en omstreken (Beide geestelijk verzorgers nemen 3x pj deel aan overleg momenten van CLV)
- PKN Kralingen-Crooswijk
- Bisdombureau/bisschoppelijk gedelegeerde voor de gv-ers
- Netwerkcontacten in Kralingen-Crooswijk, o.a. vanwege Motto Kralingen-Crooswijk
- Contacten met coördinator en partners NOKC (Netwerkontwikkeling Kralingen-Crooswijk), deelname aan bijeenkomsten NOKC
- Netwerkcontacten stedelijk; o.a. Netwerk Palliatieve zorg Rotterdam en omstreken en samenwerkingspartners actie-onderzoek Linking-Zin

Bestuur

Per 31 december 2022 is het bestuur als volgt samengesteld:

Drs. C.H. Baar-Poort, huisarts, voorzitter

L.E. Bruijn, psycholoog MA, penningmeester

Ds. I Hogeweg, algemeen lid

Drs. G. Coppus, lid met speciale aandacht voor de financiën.

Sinds 2022 ondersteunt Resi Voorwinden ons bij secretariële zaken.

Activiteiten bestuur

Het bestuur schept de voorwaarden voor en houdt toezicht op het goed functioneren van de geestelijke zorg en is verantwoordelijk voor de financiën.

Het bestuur ondersteunt de geestelijk verzorgers met coaching en training. Lieke Bruijn (psycholoog) begeleidt hiertoe intervisiebijeenkomsten van het team. Tevens was er regelmatig overleg tussen het Kernteam en Corine Baar.

Het bestuur neemt deel in de participantenraad van het Centrum voor Levensvragen om ook op dat niveau de samenwerking te borgen.

Onderwerpen in de vergaderingen van het bestuur waren:

- Taakverdeling en inwerken van de nieuwe bestuursleden.
- De voortgang van de consulten binnen GC Levinas in de omstandigheden van de Covid-19 pandemie.
- De bezetting van het Kernteam.
- Onderhoud van de website: www.gz-levinas.nl
- De deelname aan en afronding van deelname aan het onderzoeksproject PLOEG van de Universiteit voor Humanistiek naar de inbedding van spirituele zorg in de eerstelijns palliatieve zorg.
- De nieuwe rijkssubsidieregeling voor GV in de thuissituatie, de gebruikmaking hiervan binnen SGZL en de deelname aan de regionale projectgroep voor het uitwerken van de infrastructuur in Rotterdam-Rijnmond. Waarbij met name Ilse Hogeweg zich heeft ingezet als linking pin tussen het Centrum voor Levensvragen in oprichting en het bestuur van SGZL.
- De financiering van de activiteiten van SGZL en de inrichting van de financiële administratie. Contact met bestuur van Sti GC Levinas.
- Aanhoudende aandacht ten aanzien van zichtbaarheid en duidelijkheid over wat de GVerzorgers te bieden hebben en wie zij zijn.
- Faciliteren van participatie aan ACP-avond in GC Levinas en stimuleren voor een dergelijke avond voor migranten.
- Overweging deelname Brancheproject Zorg voor Zingeving. Uiteindelijk advies om dit onder de hoed van Stichting GC Levinas te organiseren

Vergaderingen

Het bestuur heeft in 2022 vier maal vergaderd (17-01/ 14-03/ 13-06/ en 26-09). Tussendoor was er geregeld overleg via e-mail en telefoon.

Vergoedingen

De bestuursleden verlenen hun diensten om niet.

Financiën

De financiering van het werk van de geestelijke verzorging is gekoppeld aan de verschillende onderdelen van het werk:

- Het project Een Goed Gesprek (EGG) is per 1 januari 2022 overgedragen aan de stichting Samen010. De verantwoording aan de subsidieverstrekkers is afgerond.
- Het project PLOEG is onderdeel van een onderzoek vanuit de Universiteit voor Humanistiek. De kosten konden bij deze Universiteit gedeclareerd worden. Dit project is volgens plan afgerond.
- De consulten van de geestelijk verzorgers binnen het gezondheidscentrum wordt voor 50+ers en palliatieve cliënten gefinancierd vanuit de rijkssubsidieregeling voor geestelijke verzorging in de thuissituatie. De overige consulten worden gefinancierd vanuit de POH-GGZ regeling.
- Het gezondheidscentrum Levinas verstrekt een financiële bijdrage in de kosten van de deelname aan de multidisciplinaire zorgpaden en andere overheadkosten binnen het gezondheidscentrum.

Zie bijlage 2 voor de staat van baten en lasten en de balans 2022.

Aandachtspunten voor 2023:

- Naast de voortzetting van de bestaande activiteiten:
- Faciliteren van het Luisteruur en de multidisciplinaire samenwerking in GC Levinas (o.a. in het MDO-ouderen, psychosociale zorgnetwerk en binnen de PaTz).
- Meer aandacht voor patiënten/ cliënten met een migratie-achtergrond.
- Zorgen voor zichtbaarheid van GVers en meer duidelijkheid over wat ze te bieden hebben binnen GC Levinas en daarbuiten.
- Faciliteren van een Lunchbijeenkomsst waarin de Gvers meer informatie geven.
- Participeren in een ACP-voorlichtings-avond voor migranten
- Faciliteren van -indien gewenst en zinvol- folder met informatie over werk GV binnen GC-Levinas.
- Aanhoudende aandacht voor de rol en noodzaak van de stichting gelet op de zich wijzigende omstandigheden.
- Borgen van de samenwerking met het Centrum voor Levensvragen.
- Borgen van de samenwerking met Samen 010/Motto.
- Aandacht voor adequate financiering van GVers opdat zij uiteindelijk volledig zelfstandig kunnen functioneren.

Bijlage 1: Gegevens contacten

Contacten Luisteruur 2022			
Consulten 119	met 35 personen	27x vrouw, 8x man	Leeftijd 30–80+
Waarvan: 60 huisbezoeken 4 in vph of zorghotel 9 telefonisch	waarvan bij 5 een niet- Nederlandse identiteit/ cultuur primair was		100+:0 90+: 3 80:6 70+: 12 60+:3 50+: 4 40+:5 30+: 1 20+: 1
Aantal gesprekken per persoon in 2022	1 - 42	25: 1 ^e gesprekken 15: 2 ^e 13: 3 ^e , 4 ^e & 5 ^e 8: 6 ^e & 7 ^e 5: 8 ^e , 9 ^e en 16 ^e 4: 10 ^e tm 13 ^e en 17 ^e 3: 14 ^e , 15 ^e en 18 ^e 2: 19 ^e , 20 ^e & 21 ^e 1; 23 ^e tm 33 ^e	

Thema's							
	2020	2021	2022		2020	2021	2022
Achteruitgang gezondheid	5	2	3	Machteloosheid		4	
Angst		4		Mantelzorg		1	
Gezondheidsproblematiek	5	3	2	Palliatieve fase	3	1	
Dementie	1	1		Rouw	10	7	4
Depressie/ neerslachtigheid	1	1	1	Relatieproblematiek		3	2
Eenzaamheid	1			Sociale problematiek	2	2	5
Euthanasie	1			Zingeving (bij ouderdom/ coronatijd)	12	6	14
Levensfaseproblematiek	1		4	Onzekerheid		1	

Verwijzers:

Merendeels de huisartsen, naast POH's ouderen, ggz en somatiek; en wijkverpleegkundigen

Ontwikkeling aantal consulten		
2022	119	35
2021	156	35 personen
2020	82	37 personen
2019	85	31 personen
2018	95	61 personen
2017	109	
2016	96	28
2015	120	47
2014	86	33

Bijlage 2: Balans 2022

BALANS	31 decemer 2022	31 decemer 2021
ACTIEF		
te vorderen:		
GC Levinas	2.000	2.000
U v. Humanistiek	0	31
NPZR & O	0	581
	<hr/>	<hr/>
	2.000	2.612
Saldo bank	4.975	6.389
	<hr/>	<hr/>
	6.975	9.001
PASSIEF		
Continuïteitsreserve	5.971	2.605
Bestemmingsreserve	0	5.548
te betalen		
GC Levinas	1.004	700
M. Heikens	0	148
	<hr/>	<hr/>
	6.975	9.001

Bijlage 3: Staat van Baten en Lasten 2022

Staat van Baten en Lasten 2022	Realistatie 2022	Begroting 2022
Opbrengsten		
GC Levinas	2.000,00	2.000,00
Kosten		
Graphic	617,00	100,00
Partner in Zorg	1.549,00	400,00
GC Levinas	1.004,00	500,00
Bankkosten	129,00	120,00
WE ID	117,00	0,00
	<hr/>	<hr/>
	3.416,00	1.120,00
Saldo	-1.416,00	880,00